

การเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของวิทยาลัยชุมชน
สังกัดกรมอาชีวศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา

นางนงลักษณ์ สังข์ดำ

ศูนย์วิทยพัทยากร
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ภาควิชาสารัตถศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-635-245-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 17273171

**A COMPARISON OF EXPECTED ROLES AND ACTUAL ROLES OF
COMMUNITY COLLEGES UNDER THE JURISDICTION OF THE
DEPARTMENT OF VOCATIONAL EDUCATION AS
PERCEIVED BY ADMINISTRATORS, TEACHERS
AND STUDENTS**

Mrs.Nonglak Sangcham

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Foundations of Education

Graduate School

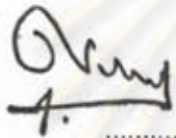
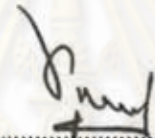
Chulalongkorn University

Academic Year 1996

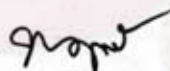
ISBN 974-635-245-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของวิทยาลัย
ชุมชนสังกัดกรมอาชีวศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหาร อาจารย์ และ
นักศึกษา
โดย นางนงลักษณ์ สังข์คำ
ภาควิชา สारตดศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพวรรณ เลขะวณิช

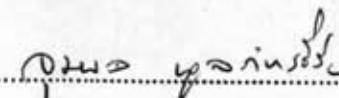
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

  รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ สุภาวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศรีบริวรรณพิทักษ์)

 อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพวรรณ เลขะวณิช)

 กรรมการ
(อาจารย์ ดร.จุมพล พูลภัทรชีวิน)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

นางลักษณะ สังข์ฉ่ำ : การเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของวิทยาลัยชุมชนสังกัดกรมอาชีวศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา (A COMPARISON OF EXPECTED ROLES AND ACTUAL ROLES OF COMMUNITY COLLEGE UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF VOCATIONAL EDUCATION AS PERCEIVED BY ADMINISTRATORS, TEACHERS AND STUDENTS) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.ทิพวรรณ เลขะวณิช, 133 หน้า. ISBN 974-635-245-8

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่เป็นจริงของวิทยาลัยชุมชน สังกัดกรมอาชีวศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ประกอบด้วย ผู้บริหาร 43 คน อาจารย์ 341 คน และนักศึกษา 370 คน ในวิทยาลัยชุมชน สังกัดกรมอาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2538 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วยแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ แบบลำดับขั้นการจัดค่า และแบบปลายเปิด นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และค่าเอฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การรับรู้บทบาทที่คาดหวังเกี่ยวกับวิทยาลัยชุมชนของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา พบว่าควรปฏิบัติบทบาทอยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน โดยเฉพาะด้านที่ 3 คือ ด้านการจัดการศึกษา ช่อมเสริมชดเชยเต็มเต็มให้แก่ผู้เรียนของวิทยาลัยชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด
2. การรับรู้บทบาทที่เป็นจริงเกี่ยวกับวิทยาลัยชุมชนของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา พบว่า ได้ปฏิบัติบทบาทที่เป็นจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเฉพาะในด้านการจัดการศึกษาช่อมเสริม การจัดการศึกษาต่อเนื่องและการแนะแนวการศึกษา
3. การเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของวิทยาลัยชุมชน ตามการรับรู้ของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน และผู้บริหารและนักศึกษามีการรับรู้บทบาทที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง แต่อาจารย์มีการรับรู้บทบาทที่เป็นจริงอยู่ในระดับต่ำ

ภาควิชา สारัตถศึกษา
สาขาวิชา พื้นฐานการศึกษา
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

C740094 : MAJOR FOUNDATIONS OF EDUCATION

KEY WORD : EXPECTED ROLE/ ACTUAL/ PERCEPTION/ COMMUNITY COLLEGE

NONGLAK SANGCHAM : A COMPARISON OF EXPECTED ROLES AND ACTUAL ROLES OF COMMUNITY COLLEGES UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF VOCATIONAL EDUCATION AS PERCEIVED BY ADMINISTRATORS, TEACHERS AND STUDENTS: THESIS ADVISOR : ASST. PROF. THIPAWAN LACHAWANICH, Ph.D. 133 pp. ISBN 974-635-245-8

The purposes of this study were 1) to study the expected roles and actual roles of community colleges under the jurisdiction of the Vocational Education Department as perceived by administrators, teachers and students, and 2) to compare the difference among the perception of themselves, administrators, teachers and students about the expected roles and actual roles of community colleges.

The sample size was comprised of 43 administrators, 341 teachers and 370 students of community colleges under the jurisdiction of the Vocational Education Department of 1995 academic year. The researcher constructed a set of questionnaire consisting of multiple choice, rating scale and open end questions. The obtained data were analyzed by means of percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test, F-test and then presented in the form of tables with explanations

The research findings show important results as following :

1. The five aspects of expected roles concerning the community colleges perceived by administrators, teachers and students were all ranked at the high level, especially the third aspect : remedial education was ranked the highest.
2. The five aspects of actual roles concerning the community colleges perceived by administrators, teachers and students were statistically significant different at level .05, especially the vocational education, continuing education and guidance education.
3. The comparison of the expected roles and the actual roles of community colleges perceived by the three groups was statistically significant different at the level of .01. Administrators and students perceived the actual roles at the moderate level, but the teachers perceived them at the low level.

ภาควิชา..... สวัสดิศึกษา

สาขาวิชา..... พื้นฐานการศึกษา

ปีการศึกษา..... 2539

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพวรรณ เลชะวณิช อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำ และข้อคิดต่าง ๆ ของการวิจัยด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้เงินอุดหนุนการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ส่วนหนึ่ง และกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจแบบสอบถาม

ท้ายที่สุดนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ และดวงวิญญาณของคุณพ่อ ซึ่งสนับสนุนและให้กำลังใจ ตลอดจนทุนทรัพย์แก่ผู้วิจัยจนทำให้เกิดวันนี้ขึ้นได้ และขอขอบคุณ อาจารย์ไพศาล สังข์น้ำ ที่เป็นกำลังใจและให้ข้อคิดดี ๆ มาโดยตลอด นอกจากนี้ขอขอบคุณ พี่ น้อง และเพื่อน ๆ ทุกคนที่มีส่วนช่วยทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลงด้วยดี

นงลักษณ์ สังข์น้ำ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
ข้อตกลงเบื้องต้น	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
แนวคิดและความหมายเกี่ยวกับบทบาท	11
ประวัติวิทยาลัยชุมชนในต่างประเทศ	13
ประวัติวิทยาลัยชุมชนในประเทศไทย	15
การดำเนินงานของวิทยาลัยชุมชนของกระทรวงศึกษาธิการและกรม อาชีวศึกษา	17
รายชื่อวิทยาลัยชุมชนในวิทยาลัยเกษตรกรรม	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
3 วิธีดำเนินการวิจัย	34
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	34
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	37

บทที่

๕

หน้า

การเก็บรวบรวมข้อมูล	38
การวิเคราะห์ข้อมูล	38
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	43
5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	105
สรุปผลการวิจัย	106
อภิปรายผล	110
ข้อเสนอแนะ	113
รายการอ้างอิง	114
ภาคผนวก	117
ประวัติผู้เขียน	133

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำแนกกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามประเภท	35
2	จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา จำแนกตามเพศ ...	44
3	จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา จำแนกตามอายุ	45
4	จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา จำแนกตามระดับ ชั้นและวุฒิการศึกษา	46
5	จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา จำแนกตาม สถานศึกษา	47
6	จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา จำแนกตาม เขตการศึกษา	49
7	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด และประสพการณ์ใน การทำงานของผู้บริหารและอาจารย์	50
8	ความถี่ ร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามจำนวนปีที่อาศัยอยู่ในชุมชน	50
9	ความถี่ ร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามศาสนาที่นับถือ	51
10	ความถี่ ร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามความต้องการศึกษาต่อ	52
11	ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทที่คาดหวังตาม การรับรู้ของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา	55
12	ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรายชื่อของบทบาทที่คาดหวัง ด้านการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนเกี่ยวกับวิชาชีพท้องถิ่น ตามการ รับรู้ของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา	56
13	ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรายชื่อของบทบาทที่คาดหวัง ด้านการจัดการศึกษาต่อเนื่องและบริการวิชาการแก่ชุมชนของวิทยาลัย ชุมชน ตามการรับรู้ของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา	60
14	ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรายชื่อของบทบาทที่คาดหวัง ด้านการจัดการศึกษาซ่อมเสริมชดเชยเติมเต็มให้แก่ผู้เรียนของวิทยาลัย ชุมชน ตามการรับรู้ของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา	65

ตารางที่

หน้า

15	ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรายข้อของบทบาทที่คาดหวังด้านการจัดการศึกษาและแนวอาชีพของวิทยาลัยชุมชน ตามการรับรู้ของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา	67
16	ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรายข้อของบทบาทที่คาดหวังด้านการจัดการศึกษาระดับ 2 ปีแรกของสถาบันอุดมศึกษาในวิทยาลัยชุมชน ตามการรับรู้ของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา.....	71
17	ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทที่เป็นจริงตามการรับรู้ของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา.....	73
18	ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรายข้อของบทบาทที่เป็นจริงด้านการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนเกี่ยวกับวิชาชีพท้องถิ่น ตามการรับรู้ของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา.....	75
19	ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรายข้อของบทบาทที่เป็นจริงด้านการจัดการศึกษาต่อเนื่องและบริการวิชาการแก่ชุมชนของวิทยาลัยชุมชน ตามการรับรู้ของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา	78
20	ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรายข้อของบทบาทที่เป็นจริงด้านการจัดการศึกษาซ่อมเสริมพิเศษ เดิมเติมให้แก่ผู้เรียนของวิทยาลัยชุมชน ตามการรับรู้ของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา	82
21	ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรายข้อของบทบาทที่เป็นจริงด้านการจัดการศึกษาและแนวอาชีพของวิทยาลัยชุมชน ตามการรับรู้ของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา	84
22	ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรายข้อของบทบาทที่เป็นจริงด้านการจัดการศึกษาระดับ 2 ปีแรกของสถาบันอุดมศึกษาในวิทยาลัยชุมชน ตามการรับรู้ของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา	87
23	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบทบาทที่คาดหวังในด้านการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนเกี่ยวกับวิชาชีพท้องถิ่นระหว่างผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา	89
24	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบทบาทที่คาดหวังในด้านการจัดการศึกษาต่อเนื่องและบริการวิชาการแก่ชุมชนของวิทยาลัยชุมชนระหว่างผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา	90

ตารางที่	หน้า
25 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบทบาทที่คาดหวังในด้านการจัดการศึกษาซ่อมเสริมชดเชย เดิมเติมให้แก่ผู้เรียนของวิทยาลัยชุมชน ระหว่างผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา	90
26 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบทบาทที่คาดหวังในด้านการจัดการศึกษาแนะแนวอาชีพของวิทยาลัยชุมชน ระหว่างผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา	91
27 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบทบาทที่คาดหวังในด้านการจัดการศึกษาระดับ 2 ปีแรกของสถาบันอุดมศึกษาในวิทยาลัยชุมชน ระหว่างผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา	91
28 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบทบาทที่เป็นจริงในด้านการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนเกี่ยวกับวิชาชีพท้องถิ่นระหว่างผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา	92
29 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยบทบาทที่เป็นจริงในด้านการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนเกี่ยวกับวิชาชีพท้องถิ่นที่ละคู่ด้วยวิธีทดสอบของเซฟเฟ	92
30 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบทบาทที่เป็นจริงในด้านการจัดการศึกษาต่อเนื่องและบริการวิชาการแก่ชุมชนของวิทยาลัยชุมชน ระหว่างผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา	93
31 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยบทบาทที่เป็นจริงในด้านการจัดการศึกษาต่อเนื่องและบริการวิชาการแก่ชุมชนของวิทยาลัยชุมชนที่ละคู่ด้วยวิธีทดสอบของเซฟเฟ	94
32 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบทบาทที่เป็นจริงในด้านการจัดการศึกษาซ่อมเสริมชดเชย เดิมเติมให้แก่ผู้เรียนของวิทยาลัยชุมชน ระหว่างผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา	95
33 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยบทบาทที่เป็นจริงในด้านการจัดการศึกษาซ่อมเสริมชดเชย เดิมเติมให้แก่ผู้เรียนของวิทยาลัยชุมชนเกี่ยวกับวิชาชีพท้องถิ่นที่ละคู่ด้วยวิธีทดสอบของเซฟเฟ	95

ตารางที่

หน้า

34	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบทบาทที่เป็นจริงในด้านการจัดการศึกษาและแนวอาชีพของวิทยาลัยชุมชนระหว่างผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา	96
35	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยบทบาทที่เป็นจริงในด้านการจัดการศึกษาและแนวอาชีพของวิทยาลัยชุมชนที่ละคู่ด้วยวิธีทดสอบของเซฟเฟ่.....	96
36	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบทบาทที่เป็นจริงในด้านการจัดการศึกษาระดับ 2 ปีแรกของสถาบันอุดมศึกษาในวิทยาลัยชุมชน ระหว่างผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา	97
37	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่เป็นจริงของวิทยาลัยชุมชน ตามการรับรู้ของผู้บริหาร	99
38	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่เป็นจริงของวิทยาลัยชุมชน ตามการรับรู้ของอาจารย์	100
39	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่เป็นจริงของวิทยาลัยชุมชน ตามการรับรู้ของนักศึกษา	101
40	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้บริหาร	102
41	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของอาจารย์	103
42	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักศึกษา	104

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย